

Pavol (z Tarsu) - apoštol Pavol

Pavol a Ján - Ján a Pavol

Pavol Miki - (†1597); prvý japonský *jezuíta* (vstúpil do rehole roku 1586), ale aj vôbec prvým rehoľníkom tejto krajiny; spolu so svojimi dvoma bratmi vo viere, Jánom Soan de Gotó a Jakubom Kisai pochádzali z Japonska a boli ukrižovaní *budhistickými* mníchmi; pozri *kresťanskí svätci, jezuitskí mučeníci v Japonsku*

www: do Japonska uviedol *evanjelium* roku 1549 sv. *František Xaverský*; jeho rehoľní spolubratia úspešne pokračovali v misionárskej práci, takže roku 1587 bolo v Japonsku už vyše 200 tisíc katolíkov; ich hlavným strediskom bolo mesto Nagasaki; až do roku 1592 pôsobili v Japonsku iba misionári z jezuitskej rehole; ich práca sa neobišla bez ťažkostí; okrem námahy spojenej s ďalekou cestou, nezvyčajnou rečou a veľmi odlišnou kultúrou narážali aj na nepochopenie a nepriateľstvo, ktoré malo rozličné príčiny; budhistickí kňazi žiarlili na úspešných kresťanských misionároch a vyhrážali sa pomstou domácich božstiev; miestni feudáli sa zas obávali, že stykom a obchodom so zahraničím poklesne ich moc; ba niektorí upodozrievali Španielsko a Portugalsko, že majú v Japonsku kolonialistické záujmy a katolícki misionári pôsobia ako ich agenti; do situácie zasahovali i holandskí *kalvíni*, ktorí sa rozličnými intrigami usilovali rozdúchať v Japonsku protikatolícku náladu; hlavní vládari, šoguni, boli sprvoti priaznivo naklonení kresťanstvu, najmä keď videli, že jezuitskí misionári rešpektujú japonskú kultúrnu tradíciu a pomáhajú ju rozvíjať; ale odrazu roku 1587 šogun Tojotomi Hidejoši, nazývaný aj Taikosama, zmenil svoj postoj; zakázal šíriť kresťanstvo a vypovedal z krajiny všetkých misionárov; spočiatku však nenalieval na dôsledné plnenie tohto rozhodnutia, preto iba časť jezuitských misionárov odišla; ostatní pokračovali ticho a nenápadne v misionárskej práci; r. 1593 prišli do Japonska z Filipín niektorí *františkánski* misionári; boli veľmi horliví a obetaví, ale neprezieraví; kázali verejne a vystupovali veľmi nápadne; na nepriateľského šoguna a jeho radcov pôsobili provokatívne; keď sa k tomu pridali ešte neúspechy v kórejskej vojne a zvýšenie napätia medzi Japonskom a Španielskom na jeseň 1596, šogun Hidejoši začal otvorené prenasledovanie kresťanov; 9. decembra toho istého roku uväznili v meste Osake šesť františkánov a troch jezuitov; v meste Meaku k nim pripojili pätnásť horlivých japonských veriacich; tam sa začalo aj ich mučenie: všetkým odrezali ľavé ucho a potom ich na vozoch prevážali medzi zástupmi ľudí; kresťanov to malo zastrašiť, kým nepriatelia zas mali možnosť vyvíšiť sa na bezbranných obetiach; súčasný kronikár však poznamenáva, že medzi zástupom bolo veľa kresťanov, ktorých pohľad na statočných mučeníkov upevnil vo viere; z mesta Meaka viedli 24 zajatcov do Nagasaki, kde mali byť popravení; dvaja milosrdní a odvážni veriaci sa im rozličnou pomocou usilovali uľahčiť poslednú cestu; strážne oboch chytili a pripojili k ostatným väzňom; takto ich priviedli do Nagasaki dvadsiatich šiestich: šiestich františkánov (Peter Baptista, Martin d'Aguirre, František Blanco, Filip Las Casas, František de San Miguel, Gonzales García), troch japonských jezuitov (Pavol Miki, Ján Soan de Gotó a Jakub Kisai), sedemnásť japonskí laickí veriaci (Kosimo Takeja, Michal Kozaki a jeho syn Tomáš, Pavol Ibarkí, katechéta Lev Karasumo, jedenásťročný Ľudovít a trinásťročný Anton, Matej, Bonaventúra, lekár Joachim Sakkakibara, lekár František z Meaka, Tomáš Idauki, Ján Konoja, Gabriel de Duisko, katechéta Pavol Suzuki, František Fahelante a Peter Sukagiho); 5. februára 1597 ich všetkých vyviedli na vršok, ktorý sa teraz volá Svätý vršok, a tam ich ukrižovali; pozri *jezuitskí mučeníci v Japonsku*

http://www.modlitba.sk/htm/zaujem/svatci/svatci_all/pavol-miki.htm

<http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/>

[/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&seArchFor=data&page=25](http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&seArchFor=data&page=25)

G. Cagnacci: Traja jezuitskí mučeníci v Japonsku (17.st.)

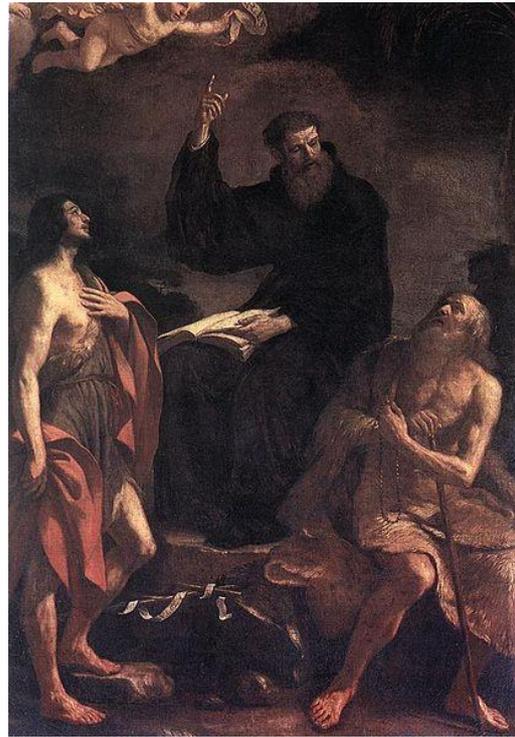
Stredoeurópsky grafik z prelomu 17. a začiatku 18.storočia: Svätý Pavol Miki z Japonska (1670 - 1720)

Pavol Pustovník/Pavol Eremita/Pavol z Téb - (†341); *kresťanský svätec*, tradične prvý z púštnych *pustovníkov* v Egypte, ktorý patril medzi tých, ktorí v unikli prenasledovaniu počas vlády rímskeho cisára Decia (3.st.); historická existencia Pavla pustovníka nie je celkom istá; údaje o jeho živote máme len z *Hieronymovho* spisu *Vita Pauli primi eremita*; Pavla živil *krkavec*, ktorý mu denne prinášal chlieb; keď mu bolo 90.rokov, navštívil ho *Anton Veľký* a ostal s ním do jeho smrti; dva *levy* mu pomohli vyhlbiť hrob; Pavol Pustovník zobrazovaný s bielymi vlasmi, dlhými fúzami a s bedrovou zásterkou z palmových listov (pozri *palmová ratolesť*); jeho atribútom je *krkavec* a dva *levy*; v umení sa jeho postava vyskytuje zriedkavo s výnimkou scén návštevy sv. Antona a pohrebu; pozri *eremiti*, *kresťanskí svätci*

http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BB_%D0%A4%D0%B8%D0%B2%D0%B5%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Pavol Eremita (Norimberská kronika, 1440-1514)

M. Grünewald: Sv. Anton a Pavol Pustovník (Isenheimský oltár, ľavé kridlo zatvoreného polyptychu, 1512-1516)

Guercino: Sv. Augustín, Ján Krstiteľ a Pavol Pustovník (1637-1638)

D. Velázquez: Sv. Anton a Pavol Pustovník (1635-1638)

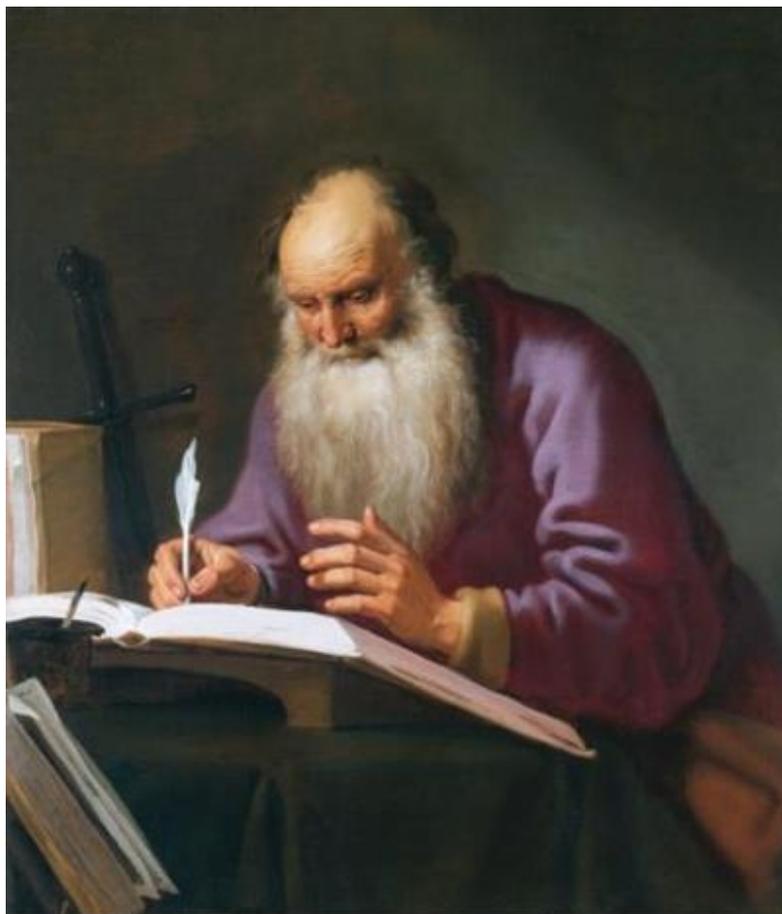

Guercino: Sv. Pavol Eremita (17.st.)
J. R. Donner: Sv. Pavol Eremita

Guercino: Sv. Pavol Pustovník (červená krieda, 17.st.)

L. Jacobsz: Sv. Pavol Pustovník píše vo svojej pracovni (1629)

C. Dolci: Sv. Pavol Pustovník (pred 1648)

Sv. Anton Veľký a sv. Pavol Pustovník (koptská ikona, 19.st.)

pavúčia noha - *magický* obrazec nakreslený jedným ťahom vo tvare *pentagramu* (*heraldická figúra*), synonymický termín ku známejšiemu českému termínu *muří noha*; v súvislosti s rozprávkami používaný slovenský termín *stračia nôžka* (> domček na stračeí nôžke); v stredoveku pavúčia noha slúžila ako ochranný magický znak proti *čarodejniciam*

pavúk - Baleka: symbol márneí usilovnosti a pomínutelnosti diela, ktorým pavučina je; v staroveku mal pavúk symbolický význam najmä v poverách (prináša *šťastie* a *nádej* alebo *nešťastie*, podľa dennej doby, v ktorej sa objavil); v kresťanstve symbol (pozri *kresťanské symboly*) márneho a márnivého snaženia, spúnej nádeje a nikdy nedokončeného diela; na pavúka prirovnávaný človek, jeho dielo a údel; v kresťanstve pavúk aj symbolom márneí usilovnosti a pomínutelnosti diela (pozri *diabol*), nakoľko pletie dômyselnú sieť, do ktorej chytá dôverčivých; pavučina symbolizuje aj slabosť a hriešnosť (pozri *hriech*); pavúk však aj symbolom odpútavania sa od zeme, t.j. odpútavania sa *duše*, ktorá sa sklamaná odvracia od všetkého pozemského a vo výškach spriada krehké dielo *cnosti*; pozri *atribúty a symboly*; *Tsuchigumo*

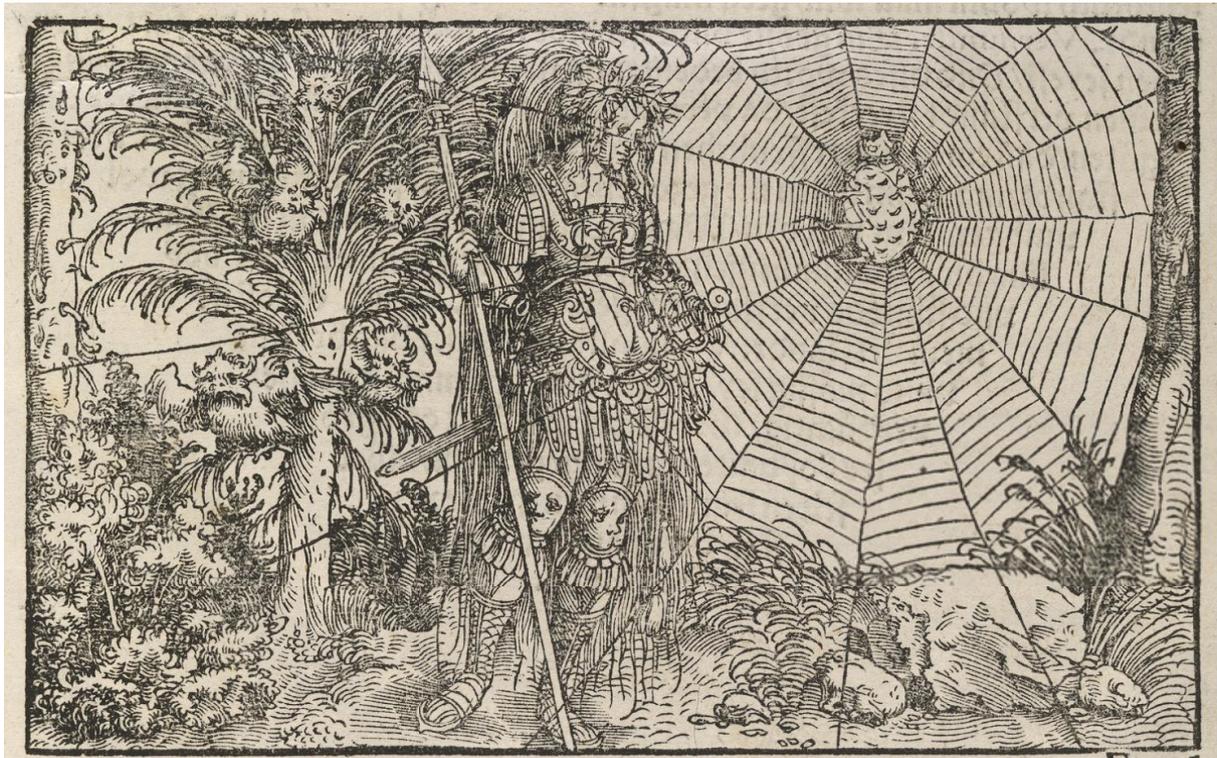
Hall: v *gréckej mytológii* pozri *Arachné*; v kresťanských legendách pozri *Norbert*

Biedermann: živočích, ktorý má v *mýtoch* mnohých národov negatívny význam; často symbolizuje zákernú ľstivú bytosť s nestálym charakterom; prevláda v nich všeobecná nechuť k živočíchovi spriadajúceíu siete, v ktorých trpezlivo vyčkáva svoju korisť a nakoniec ju usmrtí jedovým uhryznutím a vycicaním; v kresťanskeí symbolike sa pavúk vyskytuje ako *zlo* v protiklade k *dobru*, symbolizovaným *včelou*; pavúk zvyčajne symbolizuje hriešnu žiadostivosť, ktorá človeku vyciava krv; v ľudovej poverčivosti *duša* spiaceho môže opustiť telo v podobe pavúka alebo *jašteričky* a v rovnakeí podobe sa do tela spiaceho vrátiť; slovné zvraty ako napr. „jedovatý ako pavúk“ alebo „vyciavať ako pavúk“ vyjadrujú odpor voči tomuto živočíchovi; napriek tomu v alpských krajinách sa pavúk križiak považuje pre znak križa na chrbte za posvätného a nesmie sa zabíjať; v stareí Číne symbolizoval pavúk blížiacu sa *šťastie*, niečo podobné ako návrat strateného syna; pavúk spúšťajúci sa po vláknach sa považoval za posla nebies a nositeľa dobrých správ (pozri *čínske symboly*); v Ovidiových *Metamorfózach* pozri *Arachné*

-podľa stredovekých *bestiárov* je pavúk *hmyz*, ktorý sa živí vzduchom a nikdy neprestane vylučovať niť zo svojho tela; hovorí sa, že ak pavúk alebo *had* ochutnajú sliny lačného človeka, okamžite zomrú; zo správania pavúka možno predpovedať *počasie*; ak pletie veľa pавučín, potom bude skoro pršať; ak pletie pавučiny vo vyšších polohách, potom sa rieky vylejú z koryt

A. Tempesta: Minerva mení Arachne na pavúka (lept, 1606)

Petrarcameister a H. Weiditz II: O opatreniach na nápravu dobra a zla Fortuny (drevoryt, „De Remediis Utriusque Fortuna“ od Francesca Petrarca, 1532)

M. S. Merianová: Pavúky, mravce a kolibrík na vetvičke guajavy. *Tarantula Avicularia Avicularia* (ilustrácia z *Metamorphosis insectorum Surinamensium*, 1705)

U. Kuniyoshi: Kamigashihime bodá obrieho pavúka (19.st.)

U. Kuniyoshi: Hrdina Raiko bojuje s pavúkom sužujúcim krajinu (19.st.)

L. Bourgeois: Mamička (ocel', Guggenheimovo múzeum v Bilbau, 2011)

L. Bourgeois: Pavúk (detail, inštalácia, 1997)

Pax/Paix - lat. paix – „mier“

1. v rímskej mytológii Pax bohyňa mieru *Eirené*
2. *Mier*

Pax Romana – lat. – „rímsky mier“ počas vlády Augusta Gaia Octavia (od 27 pr.Kr.), adoptívneho Caesarovho syna; pozri *mier*

pax vobiscum - lat. – „mier s vami, pokoj vám“

paysage animé - franc. – „animovaná krajina“; krajina oživená postavami; jej hlavnými predstaviteľmi sú barokoví krajinári 17.st., ktorí si niekedy rozdeľovali úlohy, na tých, čo maľovali krajinu a tých, čo maľovali postavy

I. Van Oosten: Animovaná krajina (17.st.)

I. Van Oosten: Lesnatá krajina s postavami dvoranov (paysage animé, 17.st.)

J. Brueghel I.: Preplnené lesné cesty (paysage animé, 1605)

A. Van Stalbeem: Krajina s horou (paysage animé, 1600-1640)

A. P. van de Venne: Krajina s postavami (paysage animé, 1615)

N. de Bruyn (rytec) podľa: - (paysage animé rytina, 17.st.)

J.-H.. Fragonard: Stretnutie elegantnej spoločnosti v parku (elegantná spoločnosť, paysage animé, 18.st.)

A. Waterloo: Cesty lesom (paysage animé, lept, 17.st.)

H. Robert: Imaginárne rímske ruiny s arkádou a fontánou oživenou postavami (paysage de fantaisie, pasysage animé, 18.st.)

paysage composé - franc. – „komponovaná, zložená krajina“; súhrnný názov pre maliarsku krajinu, ktorej zobrazenie nie je prirodzeným výsekcom prírody, ale je založené na skladbe, zlúčení viacerých krajinných prvkov, ktoré vtláčajú motívu rys neskutočnosti, umelosti a scéničnosti, hoci si zachováva pravdepodobnosť; takým typom boli v talianske rokoko *vedute ideate* a *vedute esatte*, v klasicizme tzv. *ideálna krajina* charakteristická práve svojou scéničnosťou, ďalej *heroická krajina* s antickou mytologickou *stafážou*, v romantizme *patetická krajina*; v tomto zmysle sa *paysage composé* prekrýva s termínom *komponovaná krajina*, ktorý je navyše iba jej prekladom z francúzštiny, ale napriek tomu termín *paysage composé* sa viac-menej užíva iba do obdobia konca klasicizmu

J.-H.. Fragonard: Talianska krajina so schodmi (paysage composé, 18.st.)

paysage intime - franc. – „*intímna krajina*“; prostý krajinný výsek v *plenérovej* maľbe; pozri *barbizonská škola*, *intimizmus*

Baleka: umelecko-historický termín oznamujúci v obecnom význame intímne poňatú krajinu (pozri *intimizmus*); v užšom význame sa týmto termínom označuje typ krajiny *barbizonskej školy*; je protikladom *paysage composé*, *komponovaná krajina*

paysage de fantaisie - franc.; *komponovaná krajina*, ktorá sa neopiera o konkrétnu predlohu a často má idylické či romantické ladenie; variant talianskej rokokovej *vedute ideate*

H. Robert: Imaginárny pohľad na ruiny Veľkej galérie v Louvri (paysage de fantaisie, 18.st.)

H. Robert: Práčky v širokej fantazijnej krajine (paysage de fantaisie, 18.st.)

H. Robert: Leto. Žatva v rímskej krajine (paysage de fantaisie, 18.st.)

pazúry - pozri *Invidia/Závisť, gryf; Vládkyňa zvierat*
pazúrik - angl. flint

<http://it.wikipedia.org/wiki/Selce>

1.druh rohovca, vyskytujúceho sa v kriede a príbuzných horninách morského pôvodu; ľahko štiepateľný, používaný na výrobu *pravekých industrií* (pozri *mikrolit, pästný klin*) alebo v *stredoveku* na kresadlá palných zbraní; pozri *Fénix* (Wensleydalová); *flintové sklo*
2.zvierací alebo rastlinný motív sprostredkujúci v stredovekej architektúre na *pätke* stĺpu prechod obľeb časti ku štvorcovému *plintu; drápik*; typický pre *románsky stĺp*

pažerák pekelný - pekelný pažerák

päť - Baleka: internacionálny triedny a politický bojový symbol proletariátu (pozri *symboly politické*); zaťatá päť bola pôvodne robotníckym pozdravom; ten sa rozšíril v robotníckom hnutí už v 19.st.; symbol zobrazovaný na páskach rukávov, na plagátoch nosených počas štrajkov a demonštrácií; symbol umiestňovaný do záhlavia novín (Die Rote Front), stal sa motívom májových, štrajkových, volebných ai. plagátov a *karikatúr* (A.Pelc, F.Bidlo), politickej *grafiky* (V.Mašek, M.Lingner), *fotomontáže* (J.Heatfield), maliarstva a sochárstva; symbol zaťatej pästi významovo chápaný ako hrozba úderu namiereného proti buržoázii; päť často je zobrazovaná vo *farbe červenej* (pozri *farebná symbolika*), symbolicky viazanej tiež na socialistické a komunistické robotnícke hnutie (pozri *umenie proletárske, realizmus socialistický*); päť je bojovým symbolom triednej nezmieriteľnosti proletariátu, ktorá spája triednych stúpcov na ochranu práv proletariátu, ktorá ich vedie k revolúcii s cieľom nastoliť diktatúru proletariátu; týmto bojovým zameraním sa líši od ďalších politických symbolov proletariátu, napr. *päťčipej hviezdy* (pozri *pentagram, hviezda*)

slobody), *kosáka a kladiva*; osobitne veľkú odozvu našiel symbol pästi v medzivojnovom období v *avantgardných* prúdoch, v sociálno realistickom maliarstve (pozri *realizmus sociálny*), grafike a sochárstve 20.rokov, v 30.rokoch počas bojov o španielsku republiku, počas protifašistického odboja (Ľudová fronta vo Francúzsku, ilegálne letáky a plagáty); po 2.svetovej vojne sa pozdrav aj symbol rozšíril aj do ázijských a afrických krajín ako symbol hrozby; pozri *ruka, figa 2; proletárske umenie, sorela*

pästný klin - praveký nástroj z obdobia *paleolitu* vykresaný z *pazúrika*; užívaný aj ako pracovný nástroj (škrabadlo) aj ako zbraň; pozri *abbevillien, acheuléen, levalloisien*

Pästné klíny z obdobia abbevilienu

päť - pozri *symboly číselné: 5*

päť čistých vecí - v čínskej symbolike: *mesiac, voda, borovica, bambus, slivky*; pozri *atribúty, symboly, alegórie a prirovnania*

Päť kníh Mojžišových - Pentateuch

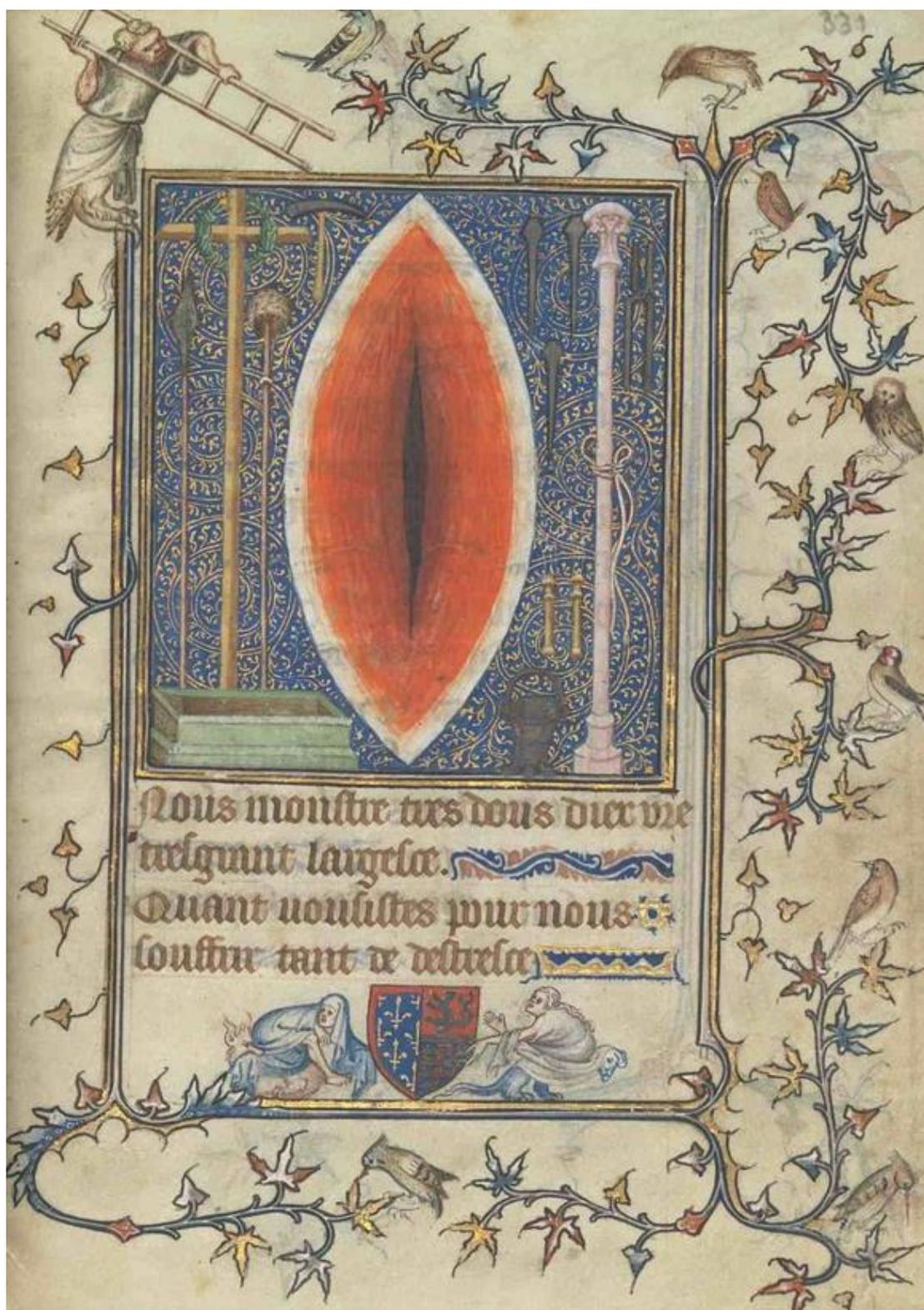
päť rán Kristových/päť svätých rán - rany na *Kristovom* tele po *ukrižovaní*: dve na rukách, dve na nohách, jedna v boku; symbolizované piatimi uzlíkmi na *cingulu, krížom jeruzalemským, pentagramom* (Biedermann); pozri *symboly číselné; Adam: 1; Zjavenie sa Krista svojej matke Márii, Noli me tangere; Muž bolesti; Bičovanie; turínske plátno, Ježišove srdce/Božie Srdce, Krv piatich svätých rán*

https://en.wikipedia.org/wiki/Five_Holy_Wounds

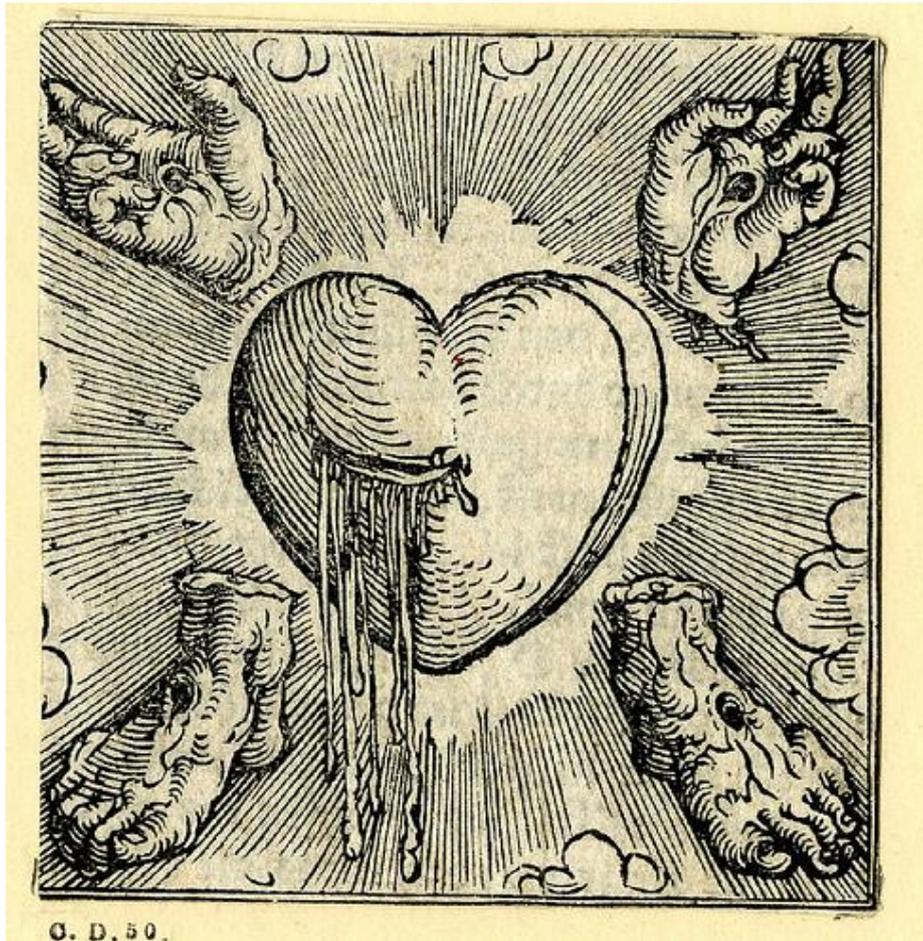
<http://fisheaters.com/5wounds.html>

https://www.google.sk/search?q=Sigmund+Grimm&espv=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&imgil=X2IGbMs3B8bU9M%253A%253BhFBfNKpv7VGdWM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%25253ASigmund_Grimm%25252C_Au%25252C_Germany%25252C_1520.jpg&source=iu&pf=m&fir=X2IGbMs3B8bU9M%253

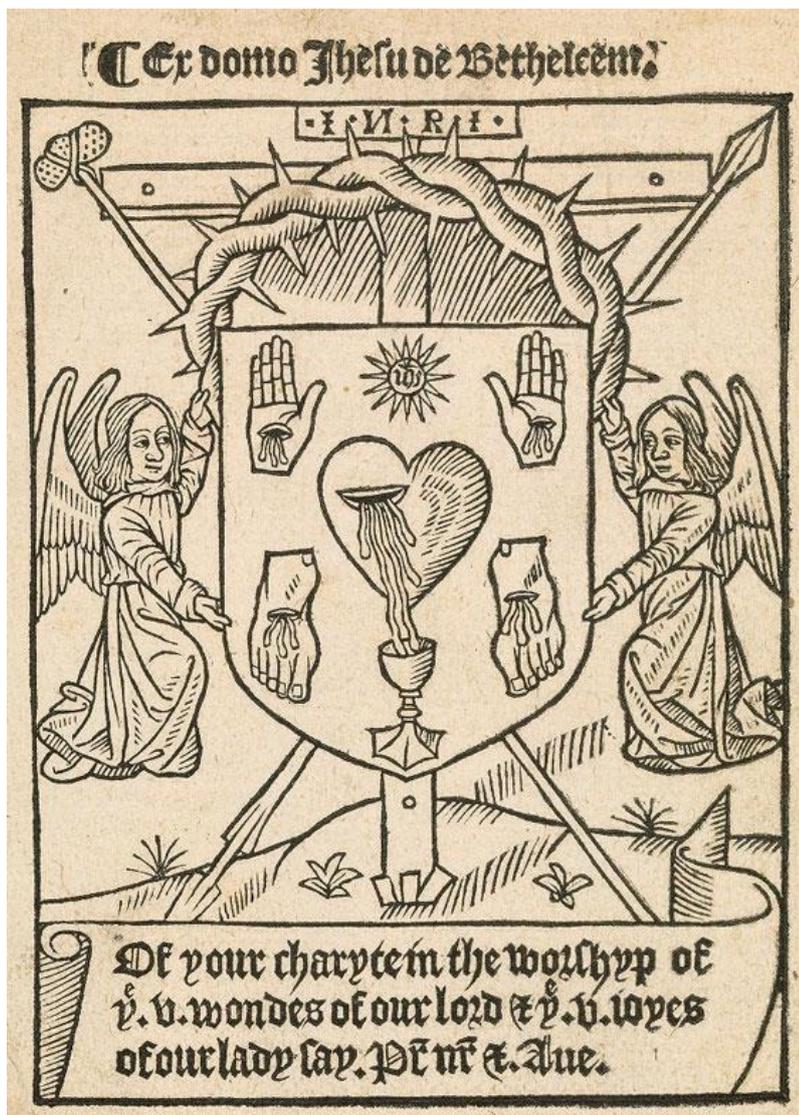
[A%252ChFBfNKpv7VGdWM%252C &usg=__qzbfw8OI t-
_jhBUUK6Z4YI58c%3D&ved=0CGUQyjc&ei=dncxVJuCFOeS7AaProDQDQ#facrc= &imgdii=
X2IGbMs3B8bU9M%3A%3BVrdwn8XUnIp-
dM%3BX2IGbMs3B8bU9M%3A&imgrc=X2IGbMs3B8bU9M%253A%3BhFBfNKpv7VGdWM
%3Bhttp%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia%252Fcommons%252Fb%2
52Fb7%252FSigmund_Grimm%252C_Augsburg%252C_Germany%252C_1520.jpg%3Bhttp%25
3A%252F%252Fcommons.wikimedia.org%252Fwiki%252Ffile%253ASigmund_Grimm%252C
_Augsburg%252C_Germany%252C_1520.jpg%3B488%3B500](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/Fb/252Fb7%252FSigmund_Grimm%252C_Augsburg%252C_Germany%252C_1520.jpg)

Jean Le Noir: Rany Kristove (Žaltár Bonne Luxemburg, 1348-1349)

Sväté srdce a päť rán Kristových (drevoryt)

Sväté srdce, päť rán Kristových, trňová koruna a pašijové nástroje (drevoryt, 1495)

Päť rán Kristových, mandylion a Kristovo srdce s klincami (stredoveký kolorovaný drevoryt)

E. Manet: Mŕtvy Kristus s anjelmi (1864)

E. Nolde: Pohreb (1915)

tzv. **päť stĺpov islamu** - päť povinných zásad *moslima*; 1.vyznanie viery, 2.päť razy za deň modlitba, 3.platenie náboženskej dane, 4.pôst v mesiaci *ramadanu*, 5.púť do *Mekky*; porovnaj *dekalog*; pozri *budhizmus*

päť šekelov - *obeta* za prvorodeného syna v *jeruzalemskom chráme*, ktorá mala pripomínať udalosti týkajúce sa úteku z *egyptského otroctva*; anjel pomsty potrestal egyptských novorodencov smrťou za to, že *faraón* odmietol prepustiť *Židov*, a deti Izraelitov ušetril (pozri *desať rán egyptských*); *Židia* si na cestu zobrali chrámový zlatý a strieborný riad ako odškodnenie za svoju otrockú prácu; pozri *symboly číselné: 5, šekel*

„**päť umení**“ - pozri *five arts*

päť zmyslov - Hall: zvyčajne zobrazené ako päť žien; každá sa zaoberá nejakou charakteristickou činnosťou a ich *atribúty* sú primerané obdobiu, v ktorom sú umelecky zobrazené; *Sluch* je zvyčajne spájaný s *hudbou* a má *lutnu* alebo prenosný *organ* (renesancia) alebo sláčikový nástroj (17.st.; pozri *hudobné nástroje, strunné nástroje*); *Zrak* drží *zrkadlo* a obdivne sa doňho pozerá; zriedkavejšie má *horiacu pochodeň*; *Chuť* má *kôš s ovocím* (pozri Hall: *plody*); *Čuch* má *zväzok kvetín* a niekedy *vázu s parfumom*; v barokovom maliarstve ovocie a kvetiny ponúka zvyčajne *putto*; spôsob zobrazovania *Hmatu* je menej ustálený; máva *ježa* a *hranostaja* (poskytujú hrubý a jemný vnem), najmä na rytinách v 16.st.; neskoršie je na rukách figúry *vták*; ďalšie zvieratá spájané so zmyslami v 16.st.: *orol* (Zrak), *jeleň* (Sluch), *opica* s ovocím v ústach (Chuť), *pes* (Čuch); rad francúzskych *tapisérií* zo 16.st. zobrazujúcich dievča s *jednorozcom* boli interpretované ako alegórie zmyslov; dievča zobrazované ako *hladká jednorozca*, drží *zrkadlo*, berie si *cukríky* z misy, prijíma *veniec* z kvetov od služobníka, hrá na *organ*; rozdielny prístup uplatňovali v 17.st. *flámski žánroví maliari* (pozri *flámske maliarstvo*), ku ktorých krčmovým scénam patria *pijani* (Chuť), *fajčiari fajok* (Čuch), *rozjarení speváci s huslistom* (Sluch); *Hmat* zobrazovaný ako muž, ktorý objíma ženu okolo pása, alebo ako *ránhojič púšťajúci pacientovi žilou*; námet piatich zmyslov je charakteristický najmä pre *holandské maliarstvo*, ale vyskytuje sa častejšie na rytinách ako v maľbe

pozri *Panny múdre*; *zmysly* (Baleka)

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=18

<http://li.rossia.org/users/marinni/331689.html?thread=3697065>

Jan Both, Adriaen Both: Zrak
J. Both, A. Both: Sluch

Jan Both, Adriaen Both: Čuch
Jan Both, Adriaen Both: Hmat

Jan Both, Adries Both: Chuf

J. M. Molenaer: Zásah (z cyklu Päť zmyslov: Hmat, 1637-1637)

J. M. Molenaer: Pohľad (z cyklu Päť zmyslov: Zrak, 1637)

J. M. Molenaer: Zvuk (z cyklu Päť zmyslov: Sluch, 1637)

T. Ramsay: Alegória piatich zmyslov (17.st.)

A. Palamedesz: Hudobná spoločnosť s alegóriou Piatich zmyslov (hudobná spoločnosť, 1649)

J. A. Backer: Huslista. Alegória Sluchu (17.st.)

J. Cossiers: Alegória Zraku (17.st.)

J. Cossiers: Alegória Chuti (17.st.)

J. Linard: Päť zmyslov a štyri živly (1627)

J. Linard: Päť zmyslov (1638)

C. Van de Passe st.: Päť zmyslov- Zrak (17.st.)

C. Van de Passe st.: Päť zmyslov – Hmat (17.st.)

C. Van de Passe st.: Pät' zmyslov – Sluch (17.st.)

C. Van de Passe st.: Pät' zmyslov – Chut' (17.st.)

C. Van de Passe st.: Pät' zmyslov – Čuch (17.st.)

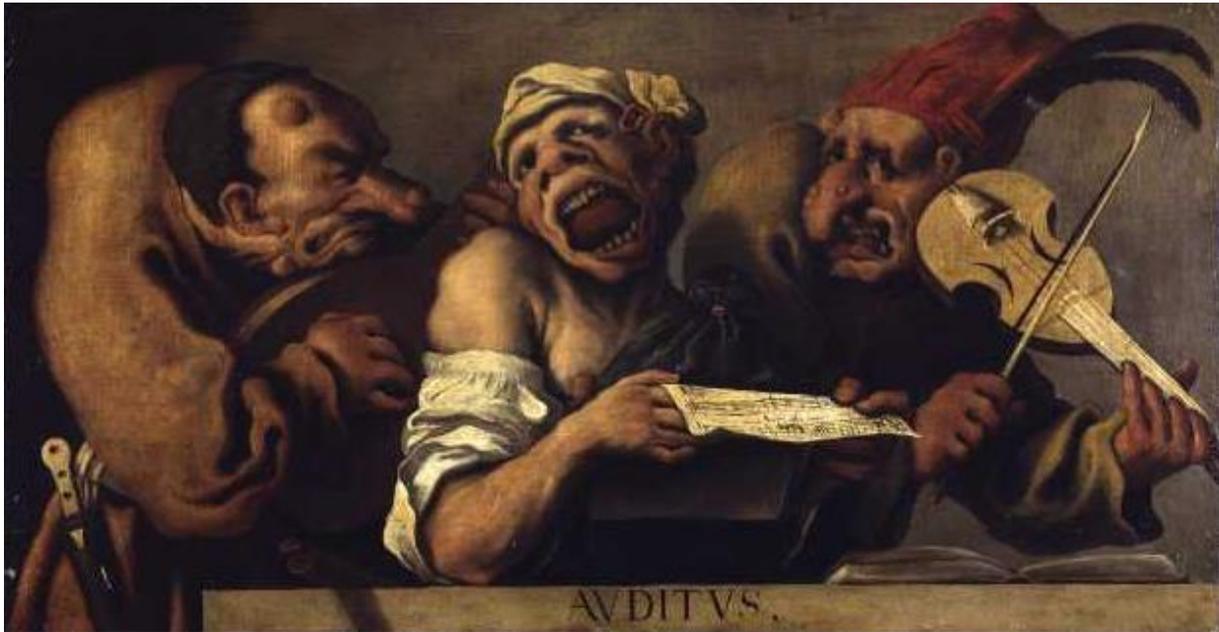
J. Lievens: Alegória piatich zmyslov (1622)

P. Della Vecchia: Alegória zraku (17.st.)

P. Della Vecchia: Alegória hmatu (17.st.)

P. Della Vecchia: Alegória sluchu (17.st.)

päť živlov - pozri *štyri živly*

päta - základná doska, ktorá prenáša konštrukčný tlak na základňu

1) *päťka stĺpu*

2) *päťka litery* - *písmena*: pozri *serif*

3) *päta klenby*

4) dolná časť heraldického štítu nad jeho hrotom, v šírke 2/7 štítu; pozri *hlava*, *brvno*, *lata*, *vlákno/niť*, *heraldské figúry*, *František z Assisi*

päťka - päta

päťka atická - päťka aticko-iónskeho stĺpu (pozri *Atika*) zložená z dvoch *torusov* a *trochilu* (český termín výžlabek); na rozdiel od maloázijských typov (pozri *Malá Ázia*) atické typy nemajú *plintus*

päťka klenby - koniec *klenby*, ktorý sa opiera o základňu

päťka litery - *serif*

päťka stĺpu - *architektonický článok* pod stĺpom, zvyčajne tvorený oblúkom; v prípade *atickej pätky* tvorený *torusom* alebo kombináciou konkávných a konvexných oblúkov (kombinácia *torusu* a *trochilu*), v prípade *iónskeho* a *korinského* stĺpu obsahuje ešte pod sebou *plintus*; pozri *stĺp antický*; *zvonovnica*, *pazúrik/nárožník*

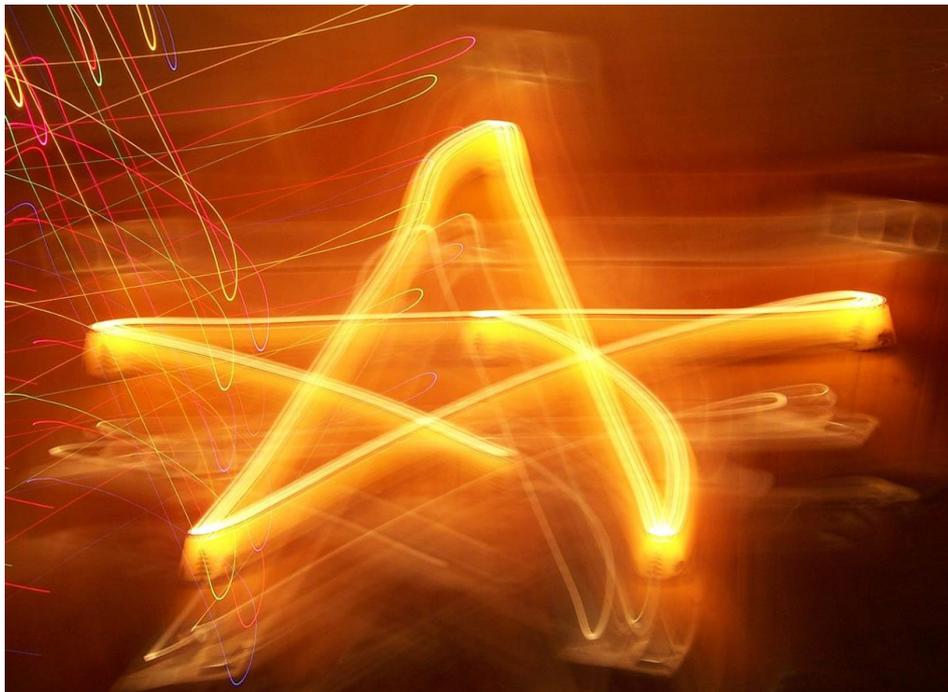
päťdielna klenba rebrová - *klenba rebrová päťdielna*

päťlístok - obdobne ako *trojlístok* jeden z *ornamentov* gotického umenia a je viazaný na symboliku (pozri *symboly číselné: 5*); pozri *gotický sloh*, *gotika* (Dudák)

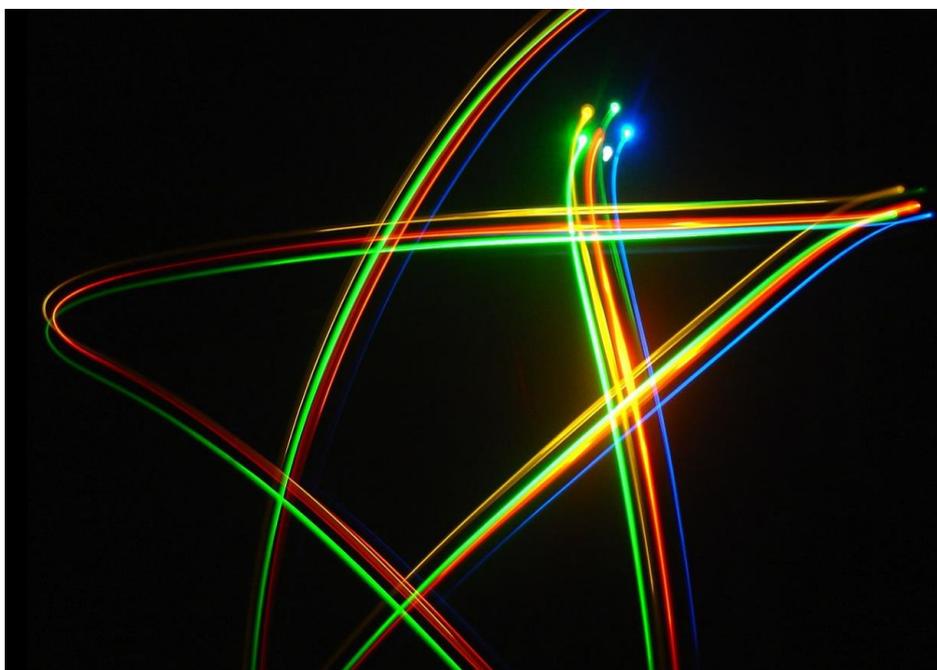
pätnásť stupňov piesní - Hall v súvislosti s heslom *Uvedenie Márie do chrámu*: pätnásť stupňov *jeruzalemského chrámu*, po ktorých trojročná *Mária* k veľkňazovi *Zachariášovi*; v symbolike tých pätnásť "piesní stupňov" sú Žalmy 120-135 známe ako žalmy alebo piesne stupňové alebo ako "malý pútnický žaltár", a zrejme vznikli ako samostatný celok; spievali ich židovskí *pútnici*, keď putovali do *Jeruzalema* na tri výročné pútnické slávnosti, alebo boli spievané na pätnástich stupňoch, ktoré podľa Jozefa Flaviana (židovský vojvodca a dejepisec 37-100 po Kr.) oddeľovali nádvorie žien od nádvorcia mužov (porovnaj *esrat naschim* v *synagóge*); pozri *nepárny*, *symboly číselné: 15*

pätový kruh - *patečný kruh*

päťrohá hviezda - pozri *pentagram*, *hviezda slobody*

Päťrohá hviezda (luminografia)

Viacfarebný obrázok (kresba svetlom)